

AARDE

aarde – je bent er
altijd, geweldig massief
ontroerend levend

Gaia lacht zichzelf tot leven

Deze hedendaagse mythe over het ontstaan van de Aarde en het leven op Aarde is vertaald uit 'Sacred Myths, Stories of World Religions'. Het verhaal begint met het ontstaan van de kosmos.

Uit het Grote Niets explodeerde een donderende klank, als eeuwige oermuziek. Een klank zo luid dat het eindeloze era's bleef pulseren. En met die machtige muziek ontstonden miljarden brokken vuur en licht, rots en stof, voortijlend door de uitgestrekte leegte.

Eén van die brokstukken was Gaia. Ze tolde weg, steeds verder en verder, en al draaiende spon ze zichzelf tot een bal. Ze kantelde heen en weer, ze danste op de muziek en op het ritme van het geluid. Overal om haar heen, tot in de verste verten, gloeiden vuurballen. De dichtstbijzijnde vuurbal baadde één van haar zijden in het licht, terwijl de andere zijde in het koele, schaduwrijke donker rustte. Terwijl ze verder kantelde en danste, keerde de donkere zijde zich tot het licht en de lichte kant naar het donker. Zo draaide ze rond en rond, van licht naar donker, van donker naar licht.

Al dansend en draaiend strekte ze zich uit, terwijl ze vuur en rotsen spuwde. En uit haar lichaam ontstonden bergen, heuvels en aardruggen, vlakten, valleien en diepe kloven. Ze ademde en er vormden zich wolken, waaruit regen viel. Diepe oceanen vulden haar flanken, opspattend tegen kusten. Rivieren stroomden door haar valleien.

Gaia lachte, waardoor leven verscheen. Uit minuscuul kleine diertjes ontstonden vissen, groene scheuten liepen uit, allerlei wezens begonnen over haar lichaam te kruipen. Gaia was uitgelaten, ze hield van wat ze had gedaan. Ze kon niet meer stoppen! Ze lachte weer, meer en meer leven scheppend, alleen maar om het te voelen groeien, stromen, zwemmen, kruipen, ademen - varens, mossen, paardenbloemen, madeliefjes, waterlelies, baobabs, giraffen, cocker spaniels, anjelieren, slangen, tarantella's, tijgers, vlinders, eiken.

Gaia, de Grote Moeder, lachte mannen en vrouwen tot leven. Die stonden op en liepen in verwondering over het zachte groene gras. Ze zagen de besneeuwde bergen, de uitgestrekte blauwe lucht en appelbomen. Ze roken dennennaalden en door de zon gerijpte bramen, ze hoorden het ruisen van de branding, het gekras van de raven. Ze raakten ruwe stenen aan en zachte huid.

Gaia voorzag haar wezens van helder water en overvloedig voedsel. In dromen en visioenen kwam ze tot de mensen en leerde hen planten te vinden die ze konden eten, en wortels, rijp fruit en bessen. Door deze dromen leerden de mensen geruisloos te lopen in het bos en de jungle en te spreken tot de geesten van de dieren waarop ze op jaagden voor voedsel en vachten.

Ze gaf hun vreugde, nieuwsgierigheid, hoop en liefde. Ze voorzag in alles, zowel in aardbevingen, orkanen, overstromingen als in zonovergoten dagen en zachte nachten. In haar wijsheid gaf Gaia hun ook angst en verdriet, want zonder dat kunnen mensen geluk niet zo intens waarderen. Zij die leven schiep en het onderhield, nam het na de dood weer in haar lichaam op.

De mensen vereerden Gaia, de Grote Moeder, en respecteerden haar macht. Uit dankbaarheid voor haar gaven, plaatsten ze offers in rotsspleten en grotten. De ene keer lieten ze daar honing achter en koeken, dan weer graan en fruit. Zo uitten ze hun dankbaarheid. Gaia glimlachte en bleef spinnen en tollen. En ze spint nog steeds.

Van pannenkoek tot oliebol

Dag lieve aarde,

Ik heb een vraag aan jou.

Vroeger dachten de mensen dat je plat was,
net als een pannenkoek.

Maar toen ze gingen reizen
en niet van jou afvielen
ontdekten ze dat je rond was.

Maar ik vraag me af,
als al jouw zeeën en meren zouden opdrogen
ben je dan wel zo rond als iedereen denkt?
Ik denk dat je veel pieken en dalen hebt,
ook in de zeeën van nu.

Daarom mijn vraag:
lijk je eigenlijk niet meer
op een zelfgebakken oliebol?

LUCHT

De wolken breken -
boven het rivierenland
regent het zonlicht!

Op zoek naar de wind

Lucht is eigenlijk een vreemd element: je ziet het niet en toch is het er. Het bestaat uit allerlei deeltjes (zoals losse moleculen, kleine verbindingen, stofdeeltjes) die vrij in de atmosfeer zweven. Die worden evengoed door de zwaartekracht van de aarde naar beneden getrokken. Daarom is de lucht 'ijler' naarmate je hoger in de atmosfeer komt.

Je kunt die deeltjes voelen als een zachte, subtiele aanraking van wind. Soms bewegen die luchtdeeltjes tijdens een storm zo snel, dat we moeite hebben ons staande te houden. Een windhoos of een cycloon kan daken van huizen afrukken, mensen en dieren de lucht in zuigen, kolossale bomen ontwortelen, water tot metershoge golven opzwiepen. En nog steeds kunnen we de wind alleen indirect zien, in de bewegingen van takken en bladeren, in de flarden regen, in het stof dat opwaait.

Wind is lucht in beweging. Lucht is voortdurend in beweging, vanwege het simpele feit dat lucht uitzet en opstijgt onder invloed van de warmte van de zon, en daalt waar lucht afkoelt. Dit geeft verschillen in luchtdruk. Omdat de atmosfeer één geheel is, stroomt voortdurend lucht van gebieden met een hoge druk naar gebieden met lage druk. Hoe groter de drukverschillen, hoe sterker de wind.

De Nederlandse cineast Joris Ivens heeft ooit in China de film "Une Histoire de Vent" gemaakt: een verhaal over wind. Daarin raadpleegt hij allerlei mensen, reist naar allerlei gebieden, op zoek naar een plek waar hij de wind kan zien. Tenslotte vindt hij wat hij zoekt: wind zichtbaar in zand dat, meegedragen door de wind, over een woestijn heen stuift als een ragfijne en transparante sluier van voortdurend bewegende materie.